

04.04. 22р.

Розвиток мовлення

Тема. Чергування голосних і приголосних звуків [и], [і]е після [ж], [ч], [ш], [шч], та [г], [к], [х] у коренях слів.

СОСТЕРЕЖЕННЯ НАД МОВНИМ МАТЕРІАЛОМ

- Ско^очити – ска^акати [о] – [а]
- Пле^ести – заплі^ітати [е] – [і]
- Сте^елю – засти^илати [е] – [и]
- Бре^ести – бродити [е] – [о]
- Сходжу – схід [о] – [і]
- Лі^ізти – ла^азити [і] – [а]

При зміні форми слів та творенні нових слів деякі голосні та приголосні звуки можуть замінювати один одного, тобто чергуватися.

Наприклад: с[е]ло – с[і]льський, кни[г]а – кни[з']і – кни[ж]ка.

Чергування може відбуватися в:

- коренях слів (дру[г] – дру[ж]ити);
- суфіксах (мудр[і]сть – мудр[о]сті);
- префіксах (пр[о]рвати – пр[і]рва);
- закінченнях (у рідн[о]му – у рідн[і]м).

[о] — [а] перемогти — перемагати
[е] — [і] мести — вимігати
[е] — [и] здерти — здирати
[о], [е] — [і] ночі — ніч
[е] — [о] після [ж],[ч], [ш] шести — шостий
[г] — [ж] — [з] крига — крижина — на кризі
[к] — [ч] — [ц] жінка — жіночий — жінці
[х] — [ш] — [с] горох — горошок — у горосі

ПЕРЕВІРИМО

- Пекти — випікати,
- котити — катати,
- нести — носити,
- клонити — кланятись,
- мести — замітати,
- вечоріє — вечір,
- брести — бродити,
- гонити — ганяти,
- деру — задирати,
- воля — вільний,
- жінка — жінчин.

[]